

DİL YETERLİLİĞİ TALİMATI
(SHT-1L)**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Tanım ve Kısaltmalar, Hukuki Dayanak****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu talimatın amacı, ICAO standartlarına uygun olarak pilotların ve hava trafik kontrolörlerinin İngilizce dil yeterliliğine ilişkin esas ve usuller ile kısıtlamaları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu talimat, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden veya ICAO üyesi bir ülkenin sivil havacılık otoritesinden lisans almış veya alacak pilotları ve hava trafik kontrolörlerini, dil yeterliliği amacıyla eğitim verecek kuruluşları, yapılacak olan sınavların değerlendirilmesinde görevlendirilecek gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu talimat, JAR FCL, ESARR 5 ve Personel Lisanslandırma konulu ICAO Ek-1 standartlarına paralel olarak; 6/6/2006 tarihli SHY-1 Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliği'nin 6 ncı maddesine 31/12/2007 tarihinde getirilen ek fıkraları ile 31/1/2007 tarihli SHY 65-01 Hava Trafik Kontrol Hizmetleri Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği'nin 44 üncü maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım ve Kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu talimatta geçen;

- a) Aday : Dil yeterliliği eğitimine veya sınavına girecek kişiyi,
- b) Dil Eğitim Organizasyonu : Dil yeterliliğini sağlamaya yönelik eğitim veren ve SHGM tarafından yetkilendirilmiş okul, kurs, dernek veya kuruluşu,
- c) Doc 9835 : Dil yeterliliği gereklerinin uygulanması konusunda ICAO tarafından hazırlanan el kitabını,
- ç) ESARR 5 : EUROCONTROL tarafından yayımlanan Hava Trafik Personeli Lisanslandırma düzenlemesini,
- d) EUROCONTROL : Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyet Teşkilatını,
- e) Hizmet sağlayıcı : Bu talimata göre yapılacak sınavların SHGM tarafından hazırlanmaması durumunda, sınavları hazırlamak üzere SHGM tarafından uygun görülen yerli veya yabancı kuruluş,
- f) ICAO : Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- g) JAA : Avrupa Havacılık Otoriteleri Birliğini,
- ğ) JAR FCL : JAA tarafından yayımlanmış Ortak Havacılık Kuralları – Uçuş Mürettebatı Lisanslandırma esaslarını,
- h) SHGM : Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü, ifade eder.

(2) Bu talimatta belirtilmeyen tanımlar için, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Kanunu'nda, ilgili diğer mevzuatta ve ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Dil Yeterliliği Esasları

MADDE 5 – (1) Ticari hava taşımacılığı veya uluslararası uçuş yapacak pilotlar ile hava trafik kontrolörleri, ICAO derecelendirme cetveline göre en az operasyonel seviye (seviye-4) dil yeterliliğine sahip olmalıdır.

(2) Lisans başvurusunda bulunanlar veya lisans sahipleri, bu talimat esaslarına göre sınava girerek İngilizce dilinde konuşma ve anlama yeteneğini göstermelidir.

(3) Dil yeterliliği; sadece frezyoloji kullanımını değil, aynı zamanda standart frezyoloji dışında kullanılacak lisan bilgisini de içerir. Ancak bu durum telsizle haberleşmede standart havacılık terminolojisine ihtiyacı azaltmaz. Aksine her durumda ICAO standart havacılık terminolojisi kullanılır.

(4) İngilizce anlama ve konuşma yeteneği;

a) Telsiz haberleşmesinde ICAO standart havacılık terminolojisinin niyet edilen mesaj iletimine yeterli olmadığı –özellikle sıra dışı, anormal, beklenmedik veya karmaşık durumlarda– standart frezyoloji dışına çıkarak düz İngilizce ile doğru ve etkin iletişimi sürdürebilir yeterlilikte olmalıdır.

b) Genel, belirli bir konu veya iş ile ilgili konular üzerinde doğru ve net bir şekilde iletişimi sağlayabilir yeterlilikte olmalıdır.

c) Genel, belirli bir konu veya iş ile ilgili konularda uygun haberleşme stratejilerini kullanabilir, yanlış anlamaları fark ederek çözümlenebilir ve mesajların doğru iletilmesini sağlayabilir olmalıdır.

ç) Havacılık toplumunun anlayabileceği bir lehçe veya aksanda olmalıdır.

(5) Dil Yeterliliği içeren JAR FCL lisanslarının Türkiye'ye transferleri hariç olmak üzere, SHGM tarafından tanzim edilen lisanslara sadece bu talimat kapsamındaki sınavın sonucuna göre dil yeterliliği seviyesi işlenir.

(6) SHY-1 Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, ICAO üyesi başka bir ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından tanzim edilmiş pilot lisansına sahip olan ve SHGM'den validasyon talep eden veya bu talimatın yayımından önce aldığı validasyon belgesini temdit ettirecek yabancı pilotlar, bu talimat hükümlerine göre dil yeterliliği sınava girerler.

(7) ICAO üyesi başka bir ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından tanzim edilmiş lisansını, ilgili mevzuat çerçevesinde Türk lisansına çevirecek lisans sahipleri, bu talimat kapsamında dil yeterliliği sınava girerler.

Dil Yeterliliği Konu Başlıkları

MADDE 6 – (1) İngilizce Dil yeterliliği aşağıdaki altı konu başlığı açısından değerlendirilir:

- a) Telaffuz,
- b) Gramer,
- c) Kelime bilgisi,
- ç) Akıcılık,
- d) Anlama,

e) İnteraksiyon.

(2) Konu başlıklarına göre yeterlilik değerlendirmesi, bu Talimatın ekinde bulunan ICAO dil yeterliliği değerlendirme cetveline göre yapılır.

Dil Yeterliliği Seviyeleri

MADDE 7 – (1) Dil yeterliliğinin değerlendirilmesi, her bir konu başlığı için ayrı ayrı yapılır ve 1’den 6’ya kadar derecelendirilir.

(2) Altı konu başlığı içinden en düşük not, adayın sonuç notunu gösterir.

Dil Yeterliliği Notunun Geçerliliği

MADDE 8 – (1) Seviye-4 dil yeterliliği, test tarihinden itibaren 3 yıl geçerlidir.

(2) Seviye-5 dil yeterliliği, test tarihinden itibaren 6 yıl geçerlidir.

(3) Seviye-6 dil yeterliliği, süresiz olarak geçerlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Uygulama Esasları**

Sınavların Duyurulması

MADDE 9 – (1) Sınavların yapılacağı tarihler SHGM tarafından belirlenir.

(2) Planlanan sınav tarihi en az otuz gün önceden SHGM’nin www.shgm.gov.tr internet sayfası aracılığı ile duyurulur.

(3) Önceden duyurulan sınav tarihlerinde yapılacak değişiklikler SHGM’nin internet sayfasında, ilgili kuruluşlara ve sivil toplum kuruluşlarına da yazılı olarak duyurulur.

(4) SHGM tarafından yayımlanan sınav tarihi, sınavların başlangıç günüdür. Sınavların kaç gün süreceği, yapılan tüm başvurular için gerekli süreyle belirlenir.

Sınav Başvurularının Yapılması

MADDE 10 – (1) Sınav başvuruları için SHGM’nin www.shgm.gov.tr internet sayfasında yayımlanan güncel “dil yeterliliği sınav başvuru formu” kullanılır. Sınava girmek isteyen aday;

a) Başvuru formunu, üzerinde yer alan açıklamaları da dikkate alarak eksiksiz doldurur ve imzalar,

b) Daha önce bu talimat kapsamında dil yeterliliği sınavına girmiş ve Seviye-4’ün altında not almış bir aday ise, 11 inci maddenin gereklerini yerine getirir,

c) Hizmet tarifesinde belirtilen ücreti, SHGM’nin ilgili banka hesabına yatırır,

ç) Başvuru formunu ve banka dekontunu “Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Bosna Hersek Cad. No:5 06338 Emek/ANKARA” adresine, sınavların başlama tarihinden en az 14 gün önce kayda alınacak şekilde, elden veya posta ile ulaştırır.

(2) İmzasız veya faks, fotokopi, e-posta ile gönderilen formlar ile ödemesi eksik olan başvurular işleme alınmaz, bilgisayar çıktısı, faks gibi dekontlar kabul edilmez.

(3) Daha önceki sınav dönemlerinde yaptıkları başvuruya istinaden sınav randevusu aldıkları halde sınava gelmeyenlerin yatırdıkları hizmet bedeli diğer dönemler için veya başka bir hizmet için kullanılamaz ve geri ödemesi yapılmaz.

(4) Sınav haftasının ilk gününden en az 14 gün önce SHGM’ye ulaşmayan başvurular işleme alınmaz. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.

Başarısız Olanların Yeniden Sınav Müracaatları

MADDE 11 – (1) Bu Talimat esaslarına göre yapılan dil yeterliliği sınavına katılmış ve seviye-4 altında not alarak başarısız olmuş adaylardan;

- a) Seviye-1 notu alanlar, sınav notunun bildirilmesinden itibaren 12 ay içinde;
- b) Seviye-2 notu alanlar, sınav notunun bildirilmesinden itibaren 6 ay içinde;
- c) Seviye-3 notu alanlar, sınav notunun bildirilmesinden itibaren 3 ay içinde tekrar sınava alınmazlar.

(2) Bu durumdaki adaylardan;

a) Seviye-3 notu almış adaylar, 21 inci madde hükümlerine göre yetkilendirilmiş bir dil eğitim organizasyonunda, durumlarına uygun eğitimleri tamamlaması halinde tekrar sınava başvurabilirler. Yeterli görülen adayın sınav başvuru formu eğitim kuruluşunca onaylanır.

b) Seviye-1 ve Seviye-2 notu alan adaylar, durumlarına uygun bir genel İngilizce kursunu tamamladıktan sonra (a) bendindeki eğitime katılırlar.

Sınav Randevuları

MADDE 12 – (1) Usulüne uygun başvuru yapmış adaylara, sınava girmeleri için gün ve saat tahsisi yapılarak sınav randevusu verilir.

(2) Randevu verme işleminde, adayların başvuru formunda belirttikleri tercihler dikkate alınır, ancak bir sınav günü doldurulmadan diğer günlere randevu verilmez.

(3) Randevu verme önceliği, başvuruların geliş sırasına göre değerlendirilir. Tercih ettiği gün ve/veya saate yerleştirilmesi mümkün olmayan adaylar rasgele yerleştirilirler.

(4) Sınav randevuları, www.shgm.gov.tr internet sayfasında yayımlanır, ayrıca bildirim yapılmaz.

(5) Sınav randevuları, yayımlandıktan sonra değiştirilmez.

Sınavların İçeriği

MADDE 13 – (1) Dil yeterliliği sınavlarında adaylardan; havacılıkla ilgili bir senaryo içerisinde bilgisayar ortamında sunulan ses ve görüntüleri dinleyip izledikten sonra bunlara ilişkin soruları, havacılık İngilizcesi ve genel İngilizce konusunda anlama ve konuşma yeteneğini göstererek, soruların her birisi için tanınan süre içinde cevaplamaları istenir, verecekleri cevaplar ses kaydına alınır.

(2) Dil yeterliliği sınavları, SHGM tarafından hazırlanır veya SHGM tarafından kabul görececek yerli veya yabancı hizmet sağlayıcıya hazırlatılır.

(3) Sınavların benzer nitelikte bir örneği SHGM'nin internet sayfasında yayımlanır.

Sınavların Yapılması

MADDE 14 – (1) Sınavlar, SHGM tarafından teşkil edilen Pilot Sınav Komisyonu ve Hava Trafik Kontrolörü Lisans Sınav Komisyonu tarafından yürütülür. Sınavlar esnasında en az iki komisyon üyesi hazır bulunur ve sınav yoklamasını ve ilgili tutanakları imzalar.

(2) Sınavlar, bilgisayarlı sınav sistemi ile Ankara'daki hizmet binasında dil sınavı için hazırlanan sınav kabinlerinde yapılır.

(3) Sınavlara başlamadan önce adayların kimlik tespiti yapılır, fotoğrafı çekilir, sınav yoklaması imzalatılır.

(4) Adaylar sınav randevusundan en az 15 dakika önce hazır olurlar. Aksi halde, randevusuna gelmeyen aday beklenmeden sıradaki aday sınava alınır. Günün kalan kısmında zaman kalmadıkça, geç gelen aday sınava alınmaz.

Sınav Esnasında Uyulacak Kurallar

MADDE 15 – (1) Adaylar sınava, kendilerine gösterilen kabinde ve bilgisayar ortamında girerler.

(2) Sınava, randevu saatinde başlanır. Sınav başladıktan sonra; önlenemeyen teknik arızalar haricinde durdurma, ara verme veya geri dönme gibi durumlar mümkün değildir.

(3) Adaylar sınav süresince; SHGM tarafından sağlanan sınav bilgisayarını, mikrofon, kulaklık, kalem ve kâğıt kullanırlar, bunları sınav bitiminde eksiksiz teslim ederler.

(4) Üçüncü fıkradaki izin verilenler dışında, adayların sınav esnasında elektronik veya basılı doküman, defter, kitap, sözlük, not, boş kâğıt, cep telefonu, her türlü kayıt ve haberleşme cihazı vs. gibi şeyleri yanlarında veya yakınlarında bulundurmaları, sınav kabinine sokmaları, üzerlerinde olduğu halde sınav kabinine girmeleri; sınav esnasında kabinin kapısını açmaları, sınav süresince sorularla ilgili aldıkları notları dışarı çıkarmaları veya buna teşebbüs etmeleri, belli özellikleri kısıtlanmış olan sınav bilgisayarına kötü amaçlı etkide bulunmaya kalkışmaları kopya olarak değerlendirilir.

(5) Her türlü kopya çekme girişiminde bulunan veya kopya çekerken yakalanan aday hakkında hazır bulunan Sınav Komisyonu üyeleri tarafından kopya tutanağı tutulur ve sınavı geçersiz sayılır. Bu durumdaki adaylar, kopya işlemi yapılan sınav tarihinden itibaren 12 ay içinde tekrar sınava alınmazlar.

(6) Kopya işlemi yapılan adayın lisansı 12 ay süreyle askıya alınır.

(7) Adayın bilgisayarlara ve diğer malzemelere zarar vermesi durumunda, devlet malına zarar vermek ve kamu hizmetini engellemek suçlarından haklarında yasal işlemlerde bulunulur.

Sınavların Değerlendirilmesi

MADDE 16 – (1) Sınavların değerlendirilmesi; SHGM tarafından, anlaşma yapılan hizmet sağlayıcı tarafından veya SHGM gözetiminde olmak üzere yetkilendirdiği değerlendiriciler tarafından yapılır.

(2) Değerlendiriciler, İngilizce eğitimi ve öğretimi konusunda diploma ve yeterli tecrübeye sahip, havacılık İngilizcesi ve eğitimi konusunda SHGM tarafından kabul edilecek bir eğitimi tamamlamış İngilizce öğretmenleri arasından mülakat ile seçilir.

(3) Sınavların değerlendirilmesine uçuş emniyeti bakışını katması ve ikinci fıkraya göre seçilen İngilizce dil uzmanına teknik yönden yardımcı olarak değerlendirmenin operasyonel bütünlüğünün ve teknik doğruluğun sağlanması amacıyla; havacılık işletmeleri, kurumları veya sivil toplum kuruluşları tarafından aday gösterilen ve seviye-6 dil yeterliliğine sahip tecrübeli pilotlar veya hava trafik kontrolörleri SHGM tarafından İngilizce mülakat ile elemeye tabi tutulur, uygun olanlar değerlendirici olarak seçilir. İngilizce dil yeterliliği notu olmayanların mülakatı, sınavdan önce yapılabilir.

(4) Seçilen öğretmen, pilot ve hava trafik kontrolörleri, SHGM tarafından kabul görececek bir değerlendirici eğitimini tamamladıktan sonra, en fazla bir yıl için yetkilendirilirler.

(5) Değerlendirici olarak görevlendirilecek öğretmen, pilot ve hava trafik kontrolörleri, SHGM tarafından hazırlanan değerlendirici çalışma sözleşmesini imzaladıktan sonra değerlendirme yapabilirler.

(6) Değerlendiriciler, adayın kimliğine ilişkin bilgi sahibi olmaksızın değerlendirme yaparlar.

(7) Her bir adayın sınavı, en az biri öğretmen iki değerlendirici tarafından değerlendirilir.

(8) Değerlendiricilerin bir araya gelerek sınavları değerlendirmeleri SHGM tarafından organize edilir.

Sınav Sonuçlarının Bildirilmesi ve Lisansa İşletilmesi

MADDE 17 – (1) Sınav sonucu e-posta yolu ile ve sadece adaya, bildirilir.

(2) Sınav sonucunda başarılı olanlara fotoğraflı sertifika düzenlenir.

(3) Sınavda başarılı olanlardan SHGM tarafından düzenlenmiş lisansı olanlar, ilgili başvuru formunu kullanarak dil yeterliliği seviyelerini mevcut lisanslarına işletmek için başvurabilirler.

(4) Seviye-4 ve seviye-5 dil yeterliliği notu, lisansa geçerlilik tarihi ile birlikte işlenir.

(5) Seviye-4'ün altındaki sınav sonuçları lisansa işlenmez.

Sınavların Yeniden Değerlendirilmesi

MADDE 18 – (1) Dil yeterliliği sınav sonucu bildirilmiş aday, sınavının yeniden değerlendirilmesini talep edebilir. Bunun için;

a) Dil yeterliliği sınavı yeniden değerlendirme formunu doldurur,

b) Hizmet tarifesinde belirtilen ücreti, SHGM'nin ilgili banka hesabına yatırır,

c) Formu ve dekontunu, sınav sonucunun e-posta ile gönderildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde ulaştırır.

(2) 10 uncu maddedeki sınav başvurularına dair hükümler, yeniden değerlendirme başvuruları için de geçerlidir.

(3) Yeniden değerlendirilmesi için başvuru sınavlar, en erken sınav değerlendirme döneminde öncelikli olarak ele alınır.

(4) Bir sınavın yeniden değerlendirilmesi, daha öncekilerden farklı değerlendiriciler tarafından yapılır.

(5) Yeniden değerlendirilen sınavın notu;

a) Bir önceki ile aynı çıkar ise not kesinlik kazanır.

b) Bir önceki değerlendirme sonucundan farklı çıkar ise, hizmet sağlayıcısı tarafından üçüncü kez değerlendirilir. Üç değerlendirme sonunda aynı olan iki not, sonuç notu olarak değer kazanır. Üç not da birbirinden farklı olursa, yetkilendirilmiş mevcut değerlendiriciler arasında SHGM tarafından bu amaca yönelik olarak belirlenecek bir değerlendirici grubu ile son kez değerlendirilir, bu değerlendirmenin notu önceki üç değerlendirmenin sonucuna bakılmaksızın sonuç notu olarak kesinlik kazanır.

(6) Bu maddedeki usullere uygun olarak yapılmayan yeniden değerlendirme talepleri ile, yeniden değerlendirilmesi tamamlanarak notu kesinleşmiş sınavlara yönelik mükerrer itirazlar değerlendirilmez.

(7) Yeniden değerlendirmeye tabi tutulan sınavın sonucu, kesinleştikten sonra 17nci maddeye uygun olarak adaya bildirilir.

Değerlendiricilerin Standardizasyonu ve Kalite Kontrolü

MADDE 19 – (1) SHGM'nin yetkilendirdiği değerlendiriciler arasında standardizasyonun ve yaptıkları değerlendirmelerin kalite kontrolünün sağlanması amacıyla, her sınav döneminde yapılan sınavların rasgele seçilen en az %5'i hizmet sağlayıcı tarafından da değerlendirilir,

(2) Yeniden incelenen sınavın notu;

a) Bir önceki değerlendirme sonucu ile aynı çıkar ise not kesinlik kazanır.

b) Bir önceki değerlendirme sonucundan farklı çıkar ise, hizmet sağlayıcısı tarafından son kez değerlendirilir. Üç değerlendirme sonunda aynı olan iki not sonuç notu olarak değer kazanır. Üç not da birbirinden farklı olursa, yetkilendirilmiş mevcut değerlendiriciler arasında SHGM tarafından bu amaca yönelik olarak belirlenecek bir değerlendirici grubu ile son kez değerlendirilir, bu değerlendirmenin notu önceki üç değerlendirmenin sonucuna bakılmaksızın sonuç notu olarak kesinlik kazanır.

(3) Kalite kontrol amacı ile yeniden değerlendirmeye tabi tutulan sınavların sonucu, kesinleştikten sonra 17nci maddeye uygun olarak adaylara bildirilir.

(4) SHGM, en az yılda bir kez değerlendirici standardizasyon toplantısı düzenler. Gerekli gördüğü hallerde değerlendiriciler için eğitim planlar.

Sınavların Güvenliği ve Kayıtların Muhafazası

MADDE 20 – (1) Sınavlarda sorulacak soruların gizliliği SHGM tarafından temin edilir.

(2) Sınav soruları, sınav ve adaylarla ilgili her türlü kayıt, internet adresi, şifre, ses kaydı, sınav sonucu ve fotoğraf SHGM tarafından güvenli bir şekilde süresiz olarak muhafaza edilir.

(3) Bu kayıt veya bilgiler, hukuki bir zorunluluk olmadıkça hiçbir kimse veya kurumla paylaşılmaz. Ancak, başka ülkelerin sivil havacılık otoriteleri tarafından bir adayın sınav sonucuna yönelik yapılacak olan sorgulama veya teyit isteği cevaplanabilir.

Dil Eğitim Organizasyonları

MADDE 21 – (1) Bu talimat kapsamındaki dil yeterliliği ile ilgili olarak, seviye-3 dil yeterliliğine sahip adayları seviye-4 dil yeterliliğine çıkaracak eğitimleri verecek kuruluşlar, SHGM tarafından yetkilendirilir.

(2) Yetki almak isteyen kuruluş, ilk başvurusunda hazırladığı eğitim el kitabını SHGM'ye sunar. Eğitim el kitabı;

- a) Ayrıntılı iletişim bilgilerini,
- b) Personel, eğitim tesisleri, eğitim dokümanları ve eğitim yardımcı malzemeleri bilgisini,
- c) Eğitime başvuru prosedürlerini ve kabul şartlarını,
- ç) Başvuranlara uygulanacak seviye tespit sınavı prosedürlerini,
- d) Seviye tespit sınavı sonucuna göre adaylara uygulanacak prosedürleri,
- e) ICAO Doc 9835 esasları doğrultusunda hazırlanmış eğitim programlarını,
- f) Eğitimle ilgili kayıtların tutulması ve güvenliğinin sağlanması ile ilgili prosedürleri, içerir.

(3) Kuruluşun eğitimcileri, uygun bir havacılık İngilizcesi eğitimi ve müteakiben uluslararası geçerliliği olan ve SHGM'nin de uygun göreceği ICAO dil yeterliliği konusunda eğitimci eğitimini tamamlamış olmalıdırlar.

(4) Eğitim el kitabı yeterli görülen kuruluş, gereksinimleri karşıladığının tespiti açısından SHGM tarafından yerinde denetlenir. Denetleme olumlu tamamlandığı takdirde, kuruluşa bir yıllık süre için dil yeterliliği eğitim yetkisi verilir.

(5) Eğitim kuruluşu en az yılda bir kez yeniden denetlenir, uygun görülmesi halinde yetkisi bir yıllık süre için temdit edilir.

(6) Yetkilendirilmiş kuruluş, eğitime başvuran adaylara seviye tespit sınavı yapar ve uygun olanları eğitime kabul eder. Uygun olmayanlar ve bir önceki dil yeterliliği sınav sonucu

seviye-1 veya seviye-2 olanlar, bu eğitimden önce genel amaçlı yabancı dil kurslarında eğitim alırlar.

(7) Eğitim el kitapları, ilk defa veya daha sonra yapılabilecek revizyonlarında, SHGM tarafından onaylandıktan sonra kullanılır.

İdari Yaptırımlar

MADDE 22- (1) Bu talimat hükümlerine göre dil yeterliliği içermeyen veya dil yeterliliğinin süresi geçen pilot lisanslarının imtiyazları, uluslararası uçuş yapma açısından askıya alınmış sayılır.

(2) Bu talimat hükümlerine göre dil yeterliliği içermeyen veya dil yeterliliğinin süresi geçen hava trafik kontrolör lisanslarının imtiyazları askıya alınmış sayılır.

(3) Bu talimat hükümlerine uymayan pilot, hava trafik kontrolörü, bunların görev yaptıkları kurum ve havacılık işletmesi ile bunların yönetici personeli hakkında aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır;

a) Dil yeterliliğine sahip olmadığı halde uluslararası uçuş yaptığı veya yapmak üzere kokpitte görev aldığı tespit edilen pilotun lisansı; ilkinde 3 ay, tekrarlarında 6 ay süreyle askıya alınır.

b) Dil yeterliliğine sahip olmayan pilota uluslararası uçuş görevi veren havacılık işletmesi yöneticilerine ilkinde yazılı uyarı yapılır, tekrarında Form 4 yetki belgesi 6 ay süre ile askıya alınır, üçüncüsünde Form 4 yetki belgesi iptal edilir. Form 4 yetki belgesi iptal edilenler 12 ay süre ile herhangi bir havacılık işletmesinde yönetici olamazlar.

c) Dil yeterliliğine sahip olmayan pilota uluslararası uçuş görevi veren havacılık işletmesi hakkında ilgili mevzuata göre idari yaptırım uygulanır.

d) Dil yeterliliğine sahip olmadığı halde görev aldığı tespit edilen hava trafik kontrolörün lisansı; ilkinde 6 ay, tekrarlarında 12 ay süreyle askıya alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

5 Mart 2008 Tarihinden Önce Lisans Sahibi Olan Pilotlar

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) SHY-1 Uçak Pilot Lisans Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinin yedinci fıkrası esaslarına uygun olarak, 5/3/2008 tarihinden önce profesyonel pilot lisanslarına işlenmiş dil yeterliliği, 31/12/2010 tarihine kadar geçerlidir.

5 Mart 2008 tarihinden sonra düzenlenen lisans sahipleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Profesyonel pilot lisansını ilk defa 5/3/2008 tarihinden sonra almış pilotlar hakkında, bu talimatta geçen idari yaptırımlar 30/6/2010 tarihine kadar uygulanmaz.

Validasyon belgesini temdit ettirecek pilotlar

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu talimatın yayımından önce ICAO lisansları için verilen validasyon belgeleri, bu talimat gerekleri yerine getirilmediği takdirde en geç 30/6/2010 tarihine kadar geçerli kılınır.

İlk Sınav Tarihi

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu talimatın hükümlerine göre düzenlenecek ilk sınavların duyurulmasında, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasındaki otuz gün şartı aranmaz.

İlk Sınav Değerlendiricilerinin Yetkilendirilmesi

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) 16 ncı madde hükümlerine göre ilk yetkilendirmeler, bu talimatın yayımından önce havacılık İngilizcesi ve eğitimi konusunda eğitim almış ve değerlendirici eğitimini başarı ile tamamlamış öğretmenler ile yapılan mülakatlar neticesinde seçilen, dil sınavına tabi tutularak en az seviye 5 dil yeterliliği notu alan ve değerlendirici eğitimini başarı ile tamamlamış pilotlar ve hava trafik kontrolörleri için yapılır.

(2) İlk yetkilendirme amacıyla sınava tabi tutulan pilotların ve hava trafik kontrolörlerinin, bu talimatın yayımından önce girdikleri dil yeterliliği sınavın neticesi bu talimat kapsamında kabul edilir ve 19 uncu madde hükümlerine göre duyurulur dil yeterlilik seviyeleri lisanslarına işlenir.

Talimatta Geçmeyen Hususlar

MADDE 23 – Bu talimatta bulunmayan hususlarda, yürürlükteki ilgili mevzuat hükümleri ve uluslararası havacılık kuralları çerçevesinde işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 24 – Bu talimat, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25 – Bu talimat hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

Seviye	Telaffuz <i>Havacılık toplumu tarafından anlaşılır bir şive ve/veya aksana sahip olma</i>	Gramer <i>Yapılması gereken işe göre belirlenen dil işlevlerine uygun gramer nizamlarını ve cümle düzenine uyma</i>	Kelime Bilgisi	Akıcılık	Anlama	İnteraksiyon
Uzman (Seviye-6)	Telaffuz, vurgu, ritim ve tonlama ana dil veya bölgesel farklılıklardan etkilenmiş olabilir, buna rağmen kolay anlamayı hemen hiç engellemez.	Basit ve karmaşık gramer yapılarına ve cümle düzenlerine sürekli olarak hakimdir.	Kelime dağarcığı ve doğruluğu, bilinen veya bilinmeyen çok çeşitli konular üzerinde etkili iletişim kurmaya yeterlidir. Kelime hazinesi ifade tarzına ve nüanslara uygun olup seviyeye göre ayarlanabilir durumdadır.	Doğal ve zorlanmadan uzun süre konuşabilme yeteneğine sahiptir. Konuşma akış hızını, örneğin bir maddeyi vurgulamak için, üslup amaçlı değiştirebilir. Uygun ünlem ve bağlaçları kendiliğinden kullanır.	Anlama ve kavrama hemen hemen tüm konuları, dile ve kültüre ait incelikleri de kapsayacak şekilde tutarlı bir şekilde doğrudur.	Hemen her durumda kolaylıkla etkileşim kurabilir. Sözlü veya sözsüz tüm ipuçlarını yakalar ve yerinde cevaplar verir.
İleri (Seviye-5)	Telaffuz, vurgu, ritim ve tonlama ana dil veya bölgesel farklılıklardan etkilenmiş olmasına rağmen kolay anlamayı nadiren engeller.	Basit gramer yapılarına ve cümle düzenlerine sürekli olarak hakimdir. Karmaşık yapılarla teşebbüs etse de bazen manayı bozacak hatalar yapar.	Kelime dağarcığı ve doğruluğu genel, somut ve iş ile ilgili alanlarda iletişim kurmaya yeterlidir. Başka kelimelerle anlatma tutarlı ve başarılıdır. Kelime hazinesi ifade tarzına bazen uygundur.	Bilinen konular üzerinde nispeten kolaylıkla uzun süre konuşabilir, fakat konuşma akış hızını üslup amaçlı değiştiremeyebilir. Uygun ünlem ve bağlaçları kullanabilir.	Anlama ve kavrama genel, somut ve iş ile ilgili alanlarda doğrudur ve dil veya durum ile ilgili karmaşıklıkla karşılaşıldığında veya olayların beklenmedik değişiminde çoğunlukla doğrudur. Çeşitli konuşma türlerini (şive ve/veya aksan) anlayabilir.	Cevaplar ani, uygun ve bilgilendiricidir. Konuşmacı/dinleyici ilişkisini etkili bir şekilde idare eder.
Operasyonel (Seviye-4)	Telaffuz, vurgu, ritim ve tonlama ana dil veya bölgesel farklılıklardan etkilenmiştir fakat kolay anlamayı sadece bazen etkiler.	Basit ve karmaşık gramer yapılarını ve cümle düzenlerini yaratıcı bir şekilde kullanır ve genelde hakimdir. Hatalar, özellikle sıradışı veya beklenmedik durumlarda, olabilir ama bunlar manayı nadiren engeller.	Kelime dağarcığı ve doğruluğu genel, somut veya iş ile ilgili konularda iletişim kurmaya yeterlidir. Kelime hazinesinin eksik kaldığı sıradışı ve beklenmedik durumlarda sık sık başka kelimelerle anlatabilir.	Uygun bir tempoda dil kullanımı vardır. Tekrarlanmış veya kalıplaşmış cümlelerden çıkıp anında etkileşime geçişte akıcılık kaybolabilir, fakat bu etkili iletişimi engellemez. Ünlem ve bağlaçları sınırlı sayıda kullanabilir. Doldurucu ünlemler dikkati bozamaz.	Anlama ve kavrama, kullanılan aksanın uluslararası toplum tarafından yeterli derecede anlaşılır olduğunda genel, somut ve iş ile ilgili alanlarda çoğunlukla doğrudur. Dil veya durum ile ilgili karmaşıklıkla karşılaşıldığında veya olayların beklenmedik değişiminde, anlama ve kavrama yavaş olabilir veya açıklama gerekebilir.	Cevaplar genellikle ani, uygun ve bilgilendiricidir. Olayların beklenmedik şekilde değiştiğinde bile konuşmadaki değişimi başlatır ve sürdürür. Kontrol etme, teyit etme ve akıcılık getirme yöntemleriyle Bariz yanlış anlaşılmanın üstesinden gelir.

Seviye	Telaffuz <i>Havacılık toplumu tarafından anlaşılır bir şive ve/veya aksana sahip olma</i>	Grammer <i>Yapılması gereken işe göre belirlenen dil işlevlerine uygun gramer nizamlarını ve cümle düzenine uyma</i>	Kelime Bilgisi	Akıcılık	Anlama	İnteraksiyon
Operasyonel Öncesi (Seviye-3)	Telaffuz, vurgu, ritim ve tonlama ana dil veya bölgesel farklılıklardan etkilenmiştir ve sık sık anlaşılmayı engeller.	Basit ve karmaşık gramer yapılarına ve cümle düzenlerine, beklenen durumlarla ilgili olarak her zaman hakim değildir. Hatalar manayı sık sık engeller.	Kelime dağarcığı ve doğruluğu çoğu kez genel, somut veya iş ile ilgili konularda iletişim kurmaya yeterlidir, fakat sınırlıdır ve kelime seçimi çoğunlukla uygun değildir. hazinesinin eksik kaldığı sıradışı ve beklenmedik durumlarda sık sık başka kelimelerle anlatabilir.	Konuşma temposu vardır ancak, anlatım ve duraklamalar sıklıkla uygun değildir. Tereddütler veya dil kullanımındaki yavaşlık etkili iletişimi engeller. Doldurucu ünlemler bazen dikkati bozar.	Anlama ve kavrama, kullanılan aksanın uluslararası toplum tarafından yeterli derecede anlaşılır olduğunda genel, somut ve iş ile ilgili alanlarda çoğu kez doğrudur. Dil veya durum ile ilgili karmaşıklıkla karşılaşıldığında veya olayların beklenmedik değişiminde, anlamada başarısız olabilir.	Cevaplar bazen ani, uygun ve bilgilendiricidir. Aşına konularda ve tahmin edilebilir durumlarda makul bir kolaylıkta konuşmadaki değişimi başlatır ve sürdürür. Olayların beklenmedik şekilde değiştiğinde genellikle yetersizdir.
Temel (Seviye-2)	Telaffuz, vurgu, ritim ve tonlama ana dil veya bölgesel farklılıklardan ağır şekilde Etkilenmiştir ve çoğunlukla anlaşılmayı engeller.	Sadece birkaç ezberlenmiş basit gramer yapılarına ve cümle düzenlerine sınırlı ölçüde hakimiyet gösterir.	Sınırlı kelime dağarcığı sadece münferit kelimeler ve ezberlenmiş tabirler içerir.	İfade aramak ve fazla tanıdık olmadığı kelimeleri telaffuz etmek amacıyla sık sık duraklayarak ve doldurucu ünlemleri dikkat dağıtacak şekilde kullanarak çok kısa, münferit ve ezberlenmiş ifadeler yapabilir.	Anlama ve kavrama, dikkatli ve yavaş bir şekilde telaffuz edilmesi şartıyla münferit ve ezberlenmiş ifadelerle sınırlıdır.	Tepki süresi yavaştır ve cevap çoğu kez uygun değildir. İnteraksiyon basit alışılmış değişimlerle sınırlıdır.
Temel Öncesi (Seviye-1)	Temel seviyeden daha düşük bir durumdadır.	Temel seviyeden daha düşük bir durumdadır.	Temel seviyeden daha düşük bir durumdadır.	Temel seviyeden daha düşük bir durumdadır.	Temel seviyeden daha düşük bir durumdadır.	Temel seviyeden daha düşük bir durumdadır.